

Kollektivtrafikförvaltningen
Oskar Jonsson
Utvecklingsstrateg
Tel: 021-48 18 329

Datum	2021-09-08	Diariennr	KTM210058
Ert datum	2021-05-24	Er beteckning	TN 2014-0777

REMISSVAR KOLLEKTIVTRAFIKPLAN 2050

Bakgrund

Kollektivtrafikplan 2050 är Region Stockholms långsiktiga plan för kollektivtrafikens utveckling till år 2050. Planen redovisar hur kollektivtrafiksystemet behöver utvecklas för att nå målen i den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUF 2050) och det regionala trafikförsörjningsprogrammet för Stockholms län (TFP, antaget oktober 2017). Planens huvudfokus är kollektivtrafik av regional betydelse och anslutningarna till denna inom region Stockholm. Planen pekar ut förslag på systemviktiga stråk och bytespunkter för kollektivtrafiken. Planen ska ge berörda planeringsaktörer en gemensam bild av kollektivtrafiksystemets långsiktiga behov, samt tydliggöra roller och ansvar för implementeringen av planens förslag. Planen kan på så sätt fungera som underlag till exempelvis regionens åtgärdsvals- och investeringsprocess eller den kommunala planläggningsprocessen och i förhandlingar.

För Region Västmanland är Stockholms län, särskilt de centrala delarna och Arlanda, en viktig målpunkt för länets medborgare och viktigt upptagningsområde för Västmanlands kompetensförsörjning. Pendlingsutbytet mellan länen har ökat succesivt och drygt 6 700 invånare i Västmanland hade år 2018 sin arbetsplats i Stockholms län vilket motsvarar drygt 5 procent av länets förvärvsarbetande befolkning. Från Stockholms län pendlar knappt 2 200 invånare till Västmanlands län.

Region Västmanland och Region Stockholm samverkar i kollektivtrafikfrågor genom bland annat vårt gemensamma bolag Mälardalstrafik AB samt via Mälardalsrådet genom dess process En Bättre Sits.

Trafikmässigt är det gemensamma intresset i första hand tågtrafiken på den så kallade Mälarbanan, som förbinder Arboga, Köping och Västerås med Stockholms län. Trafiken utförs på kommersiell basis där regionerna genom Mälardalstrafik har ett åtagande att säkerställa en nivå på utbud och möjliggöra resor med periodkort, så kallade Movingo.

Region Västmanlands synpunkter på Kollektivtrafikplan 2050

Kollektivtrafiknämnden, Region Västmanland tackar för möjligheten att yttra sig över region Stockholms Kollektivtrafikplan. Region Västmanland har vid genomgången av remissversionen främst fokuserat på aspekter med betydelse för Västmanland och vill härmed lämna följande synpunkter och kommentarer.

Generella synpunkter

Kollektivtrafikplanen beskriver de olika åtgärdsförslagen på ett bra sätt med hjälp av många illustrationer vilket underlättar läsningen. Dokumentet skulle dock kunna utvecklas avseende att illustrera det samband och efterfrågan som finns storregionalt. Exempelvis genom att inkludera illustrationer över pendlingsflöden eller andra typer av resandeflöden inom Stockholm-Mälarenregionen.

Vikten av samverkan mellan berörda parter betonas i dokumentet, Region Västmanland delar denna uppfattning. Precis som den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFS 2050) sätter kollektivtrafikplanen in frågeställningarna i ett större perspektiv än de administrativa gränserna vilket är positivt. Utifrån det krävs generellt en närmare dialog kring åtgärdsförslagen mellan regionerna tillsammans med flera kommuner. En samsyn om utvecklingen gör planen mer realistisk och förenklar förverkligande för att stärka kollektivtrafiken och integrationen mellan regionerna.

Region Västmanland ser positivt på att de storregionala sambanden så tydligt lyfts fram och att planen identifierar den nytta som utbyggnaden av Mäljarbanan och regionalstågtrafiken kan bidra med för regionens trafikutveckling.

Avsnitt 4.6

Det beskrivs i avsnitt 4.6 att efterfrågan på resor, förutsatt att SL-taxa införs på regionalstågen, beräknas öka med 40 procent till år 2030 och 60 procent till år 2050. I grunden ser Region Västmanland positivt att öppna upp regionalstågtrafiken för länens egna biljettprodukter. Det är också något som funnits länge inom Västmanlands län. Det är dock viktigt att säkerställa att trafiksystemet har kapacitet som klarar av att hantera den resandeutökning som Region Stockholm bedömer ske som effekt av en sådan åtgärd. På Mäljarbanan idag är sittplatskapaciteten redan idag hårt ansträngd vilket kräver åtgärder gällande såväl utökad sittplatskapacitet i befintliga avgångar som utökad trafik. Här behöver hänsyn också tas till affärsformen där trafiken på Mäljarbanan idag utförs på kommersiell basis.

Avsnitt 6.3

I avsnitt 6.3 presenteras ett utbud på motsvarande fyra avgångar i timmen med konceptet regionpendel mellan Västerås och Stockholm med uppehåll i Enköping, Bålsta, Barkarby och Sundbyberg. Region Västmanland ser att utbud och uppehållsbild är i nivå med det som identifierats i En Bättre Sits systemanalys men att utbudet där även inkluderar trafik med region express. Region Västmanland ser planens förslag med regionpendel intressant men att behov även fortsatt finns gällande snabbare förbindelser mellan nodstäder i enlighet med systemanalysen. Region Västmanland ser därför att frågan om trafikutbudet på Mäljarbanan i ett 2030-perspektiv behöver arbetas vidare med mellan berörda län och ser fram emot en sådan dialog inom Mälardalstrafik. Detta bör också läggas till när det gäller utredningsbehov under punkt 5 bilaga 1 där även affärsform för trafiken behöver inkluderas i utredningsbehovet.

I avsnitt 6.3 uttrycks att ytterligare stationer kan tillkomma på Mäljarbanan vilket här tolkas att vara inom Stockholms län. Region Västmanland ser det som viktigt att ha en försiktig hållning kring etablering av nya uppehåll då det riskerar att såväl minska trafikens konkurrenskraft genom förlängda restider och även ha negativ effekt på järnvägssystemets tillförlitlighet i stort. Frågan om nya uppehåll bör därför hanteras inom ramen för Mälardalstrafik gemensamt mellan berörda regioner där samsyn gällande uppehållsbild bör eftersträvas.

Frågor som ställs i missivet för remissversionen

Är de i remisshandlingen redovisade behoven och förslagen på fortsatt inriktning relevanta?•

Region Västmanland ser att de redovisade behoven och förslagen på fortsatt inriktning är relevanta med reservation för de kommenterar som anges ovan.

Hur vill er organisation bidra i den fortsatta processen att genomföra planen?

Region Västmanland deltar gärna i fortsatt utredning gällande trafikupplägg och affärsformer för trafiken på Mälarbanan. En sådan utredning bör inkludera berörda regioner utefter Mälarbanan samt Mälardalstrafik.

Hur bör vi i Stockholmsregionen utveckla våra samverkansformer för att stärka genomförandet av angelägna åtgärder i kollektivtrafiken?

Region Västmanland ser att det idag finns en god samverkan mellan Västmanland och Stockholm när det gäller våra gemensamma intressen kring regionalstågstrafiken för såväl kortsiktig som långsiktig utveckling inom ramen för Mälardalstrafik och En Bättre Sits. Från Region Västmanlands sida ser vi det som naturligt att det utifrån dessa samverkansformer som fortsatt utvecklas och fördjupas. Det är viktigt att säkerställa att också det arbete som görs inom ramen för storregional samverkan också säkerställs och förankras internt inom våra respektive organisationer.

För Region Västmanland,

Tommy Levinsson

Ordförande kollektivtrafiknämnden